

Η ΦΥΣΙΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
Φ. ΠΡΙΝΤΕΖΗΣ

ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

ΕΚΔΙΟΤΑΙ
ΚΑΘ' ΕΒΔΟΜΑΔΑ

ΜΕΤ' ΕΙΚΟΝΩΝ

Συνοργάνωται εἰσι δεκτοὶ πάντες. Δημοσιεύονται τὰ ἐγκριθέντα ἔργα, καὶ αἱ εἰκόνες συνοργαζομένων καὶ καλλιτεχνημάτων. Ἀγγελλίαι μετ' εἰκόνων. Συνοδομαὶ δεκταὶ εἰς χαρτονομίσματα παντὸς ἔθνους, προπληρωτά.

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑ-ΕΠΙΣΤΗΜΗ-ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Ἐκαστὸν φύλλον λεπτὰ 15. Πώλησις εἰς τὰ κίβρια καὶ πρακτορεῖα. Τόμοι ἀπλ. δρ. 8, χρυσῶδ. 10. Ἐξωτ. φρ. 14. Οἱ συνοδομαὶ λαμβάνουσι μέρος δωρεάν εἰς τὰ λαχίσια καὶ καλλιτεχνικὰ ἔργα τῆς «Φύσεως».

ΓΡΑΦΕΙΑ : Ὀδὸς Βουλῆς ἀριθ. 7 καὶ ὁδὸς Κυνοσάργους ἀριθ. 34. —ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ : Ἐσωτερ. δρ. 8, —Ἐξωτερ. φρ. 12

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ : Περὶ τῆς φιλοσοφικῆς ἐννοίας τῶν μυστηρίων τῆς ἁγίας Τριάδος, ὑπὸ Δ. Πετρίδου. — Σαδὶ Καρνῶ. Ἱστορικὰ σημεῖωματα (μετ' εἰκόνας), ὑπὸ Φρίκ. — Ἡ δειρὸς τῆς Κορίνθου, ὑπὸ Ἰεσοφῆν ἱστορίας καὶ τέχνης, ὑπὸ Φ. Π. — Ἀναμνήσεις Αἰγύπτου. Ἐπισκεψίς πρὸς τοὺς συνοδομητὰς τῆς «Φύσεως» (συνέχεια μετ' εἰκόνων), ὑπὸ Φ. Π. — Εἰς τὸν Μάιον (ποίημα) ὑπὸ Χ. Κάσδαγλη. — Τῆ χρυσὴ νεότητι, ὑπὸ Φ. Οἰκονομίδου. — Θεατρικὰ σημεῖωματα, ὑπὸ Δ. Ἀναστασοπούλου. — Αἰνίγματα. — Ἀλληλογραφία τῆς «Φύσεως».

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗΣ ΕΝΝΟΙΑΣ ΤΟΥ ΜΥΣΤΗΡΙΟΥ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΤΡΙΑΔΟΣ

Εἰς τοὺς ἑξερρηγμένους τοιοῦτων ὑψίστων ζητημάτων τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος, αὐτίκα ἐμφανίζεται διττὴ ἐπιστημονικὴ γλῶσσα, ἰδίους ὅρους ἐκφράσεως τοῦ αἰθερίου ἰδανικοῦ κόσμου κεκτημένη, καὶ χρήσιμος παρὰ τοῖς εἰς ἄκρον ἐξησκημένοις ἐν ταῖς μεταφυσικαῖς μελέταις καὶ μεμυημένοις τὰ βάθη, τὰ ἀπόρρητα τῆς ἐπιστήμης, ἥτις παρὰ μὲν τοῖς θεολογικοῖς καλεῖται «Σύστημα ἐπιστημονικῶν θεολογιῶν», παρὰ δὲ τοῖς παραδεχομένοις τὸν συνοδοματὸν τῆς καθαρᾶς, ὡς λέγεται, ἐπιστήμης (puritane science) (6) καὶ τοῦ χριστιανισμοῦ, ἐπονομάζεται θεολογία καὶ οἱ μύθαι αὐτῆς θεολόγοι.

Τὸ διγλωττον τοῦτο καὶ πάλαι καὶ νῦν ἐν χρήσει διατελοῦν καὶ δὴ ἐν ταῖς ἱερατικαῖς τάξεσιν ἀπασῶν τῶν θρησκειῶν, ἀρχαίων τε καὶ νεωτέρων, πολὺ τὸ μυστηριώδες ἐπιχέει τοῖς ἀμύητοις, «τοῖς βεβήλοις», κατὰ τὴν ἐκφρασὴν τῶν ἀρχαίων. Τὸ μυστηριώδες τοῦτο ἐπῆλθεν ὁ χριστιανισμός, ὅπως μᾶλλον καταληπτὸν καταστήσῃ καὶ εἰς τὰ πλήθη ἐπεκτείνῃ τὰς ἀκτίνας τοῦ φωτεινοῦ ἡλίου τῆς γνώσεως, ὅπως καὶ ἐγένετο· ἀλλὰ δὲν ἠδύνατο καὶ ὅλως νὰ ἀπομακρυνθῇ τῶν ὑψηλῶν ἀρχῶν τῆς ἐπιστήμης καὶ τῶν ἐπιστημονικῶν μυστηρίων αὐτῆς, χυδαῖον ὑφάσμα θρησκευτικῶν ἀποβαινούσα, οὐδὲν τὸ ὑψηλὸν περιχλιδούσα, καὶ ὅλως

(α) Οἱ Γνωστικαὶ καλούμενοι φιλόσοφοι τοῦ Μεσαίωνος ἰσχυρίζονται ὅτι οἱ Ἀπόστολοι ἄλλως κατ' ἴδιαν, καὶ ἄλλως δημοσίᾳ ἐδίδασκαν· ἤτοι τὸ διγλωττον εἶχον ἐν χρήσει (ἴδε φιλοσοφίαν τῶν πατέρων τῆς ἐκκλησίας ὑπὸ τοῦ Γερμανοῦ καθηγητοῦ Ἰ. Χούδερ., μεταφρ. Ἰ. Μοσχάκη. Ἐκδ. Ἀθην. 1883. σελ. 116).

(β) ὡς ὁ M. Jean Regnaud, ὁ παραδεχόμενος τὸν συνοδοματὸν τοῦ

ἐπιστημονικῶν θεωριῶν ἱστορημένη. Διὰ τὸν μεγάλῃς ἀξίας τοῦτον λόγον παρεδέχθη ἐκ μὲν τῆς πλατωνικῆς φιλοσοφίας «τὸ Τρίμορφον» (Trimourtin), καὶ ἐκ τῶν ἄλλων φιλοσοφικῶν συστημάτων πλείστους ὅρους, ἠθικούς καὶ θρησκευτικούς· ὡς π. γ. Ἱεροφάντωρ, μύστης, μυστήρια, ὄσιος, ἀγνός.» κλ., κλ., περὶ ὧν ἀπαιτεῖται ἰδία πραγματεία νὰ γραφῇ. Ἐνταῦθα συνοπτικῶς πραγματευόμεθα διὰ τοὺς ἀναγνώστας «τῆς Φύσεως» τοὺς ὅρους, «Τρίμορφον» «Λόγος» καὶ «Πνεῦμα» σπουδαιοτάτους διὰ πάντα ἐπιστήμονα.

ΣΑΔΙ ΚΑΡΝῶ
Κατὰ νεωτάτην φωτογραφίαν

Καὶ τὸ μὲν Τρίμορφον, ἢ κατὰ τὴν Ἐκκλησιαστικὴν γλῶσσαν, «Ἁγία Τριάς,» παριστάνετο παρὰ τοῖς Πλατωνικοῖς μαθηματικῶς ἐν τριγώνῳ σχήματι, ἔχοντι ἐν τῷ μέσῳ ὄμμα. Τὸ σχῆμα τοῦτο καὶ ἐν τοῖς ἡμετέροις ναοῖς ἐνιαχοῦ παρίσταται ἀπαράλλακτον, ἀλλὰ ἑνὸς δὲ ἐν τῇ κεφαλῇ τοῦ Πατρὸς περιγράφεται τρίγωνον, δι' οὗ παρίσταται αἰσθητικῶς ἢ μεταφυσικῶς ἐκφρασίς, «Τριάς ἐν Μονάδι, καὶ Μονάς ἐν Τριάδι,» καὶ οὕτω μᾶλλον καταληπτὴ ἀπαβαίνει ἢ ὑψηλὴ ἐννοία τῆς ἁγίας Τριάδος τῷ πεπερασμένῳ ἀνθρώπινῳ πνεύματι, τῷ μὴ δυναμένῳ πλεῖον τοῦτου χωρῆσαι. Καὶ ὅπως τὸ τρίγωνον, ἔχον τρεῖς γωνίας ἐν διατελεῖ, καὶ ἐν διατελοῦν τρεῖς γωνίας ἔχει, οὕτω καὶ ὁ Πατὴρ, ὁ Υἱὸς, καὶ τὸ Πνεῦμα, τρία ὄντα, μίαν μονάδα ἀποτελοῦσι· σαφεστέρα τοῦτου παράστασις δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ.

Διὰ τὸν περισσεύον, ὅτι τὸ τρίμορφον τοῦτο τρίγωνον φαινωδῶς ἐπιπέχεται τῇ διανοίᾳ συμπάσης τῆς ἀνθρωπότητος· οὕτω π. γ. παρὰ τοῖς ἀρχαίοις καὶ δὴ παρ' Ὀμήρῳ, ἐν ταῖς προσευχαῖς, ἐπανειλημμένως

τον, ἄλλω κατακρηθὲς ὑπὸ τοῦ σοφοῦ Ταινοῦ ἐν τῇ ὥραιᾳ Πραγματεῖα «Νέα δοκίμια» τῆς Κριτικῆς καὶ Ἱστορίας, ὧν μέρη τινὰ μεταφρασμένα κατεχωρήθησαν ἐν τῇ «Φύσει» (ἴδε Ἀριθ. 37. — 40 — 41 καὶ ἐφεξῆς.

ποφιν, εποχάς αμα μάλλον λογικώτερον και εύπρεπέστερον συναδούσας προς τόν προορισμόν του θεάτρου, τήν διεκδικήσιν των, άλλως τε, έννόμων μόν, ως προέφημεν, άπαιτήσεών των, άλλ' άκαιρών έτι, άλλ' υπό των περιστάσεων άκόμη μη επιβαλλομένων.

Α. Α. Α.

ΘΕΑΤΡΟΝ ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΥ.

Άνελπιδώς εκπλήξεις πολλές έπεφύλαττε μέχρι τούδε ήμιν ό άρτίσυστατος θεαματικός θίασος ή «Πρόδος» και πολλές έτι επιφυλάσσει ήμιν εις τό μέλλον, άθρούδως και θαυμασιώς εξελισσομένων των άπροσδοκίτων αυτού επιτυχιών, χάρις τή έπιμονή και δραστηρίω ενεργεία του ρέκτου θιασάρχου κ. Κοτοπούλη. Καθ' ήν εποχήν, λόγω ιδιαιτέρων συμπερόντων ήθοποιών τε και συγγραφέων, άντιζηλιών, διαπληκτισμών, φιλοτιμιών κτλ. αι Άθήναι στερούνται άνταξίω θεαματικών κέντρων και καταλλήλων θιάσων, εκ των ένόντων και δη εκ του συστάδην ό θιασάρχης κ. Κοτοπούλης άνελπιστως κατώρθωσε να διασκεδάζη, τέρπη και εύθυμη και μελαγχολή τό πολυπληθές άκροατήριόν του διά παντοίων νέων τε και παλαιών παραστάσεων.

Πάντες ό άποτελούντες τόν θιασον τούτον προθυμοποιούνται τίς πολυ και τίς όλίγον να συνεισφέρη πρεπόντως τό τάλαντόν του.

Τούτο μας εύχαριστεί και συγχαίρομεθα πάντας. Πλήν παρά προσδοκίαν ήκούσαμεν τό έξής εύφολόγημα, καλαμπούρι, παράπονον, όπως θέλετε, κατά του κ. Κοτοπούλη. «Διατί δέν εύφύνη τον χώρον του «Παραδείσου» του, άφου βλέπει, ότι τό κοινόν τοσοούτον αίσίως επιθυμεί και συντελεί εις τούτο»;

Προχθές από σκηνης ώφθη και ή δεσποινίς Σαπφώ Νικολαΐδου πρωταγωνιστούσα έν τώ δράματι «ό Υιός του τυφλού». Μολονότι πρωτόπειρος και στερούμενη θάρρους, έν τούτοις ή συμπαθητική της όψις, ζωηρά προούκάλεσε χειροκροτήματα, τό δε κοινόν πολλές συνήγαγεν έλπίδας περί τής έν τώ μέλλοντι καλλιτεχνικής αΰτης δράσεως, διότι ούδόλωσ άμοιρεί στοιχείων καλής ήθοποιού και παιδείσεως ικανής. Συμβουλευόμεν μόνον τήν άποφυγήν τής κακής προφοράς του ρ, έξ ου ή παράστασις του προσώπου μοιεί κάπως τήν εύπρεπή αΰτης στάσιν και πεπεισμένα ότι θέλει καταλάβει έν τώ θεάτρω περιφανή προσεχώς θέσιν.

ΑΙΝΙΓΜΑΤΑ

Αίνιγμα 336.

Τόν έκτός έντός ύπάρχω και των κάτω άνω κείμαι,
Πλήν και άνω άν δέν μ' εύρης κάτω ζήτηι κάτω είμαι.
'Αλλ' ό λόγος μου ως βλέπω να σέ πείση δέν άρκει,
Τί ζητείς έδώ και βλέπεις; Πρέπει να ζητής εκεί,
Μή με ζήτ' εις μεγάλα άλλ' ζήτ' εις τά μικρά.
Κ' έξ αυτών εις ζώντα όχι, αλλά μόνον εις νεκρά.
Δυσκολεύεσαι να μ' εύρης, έγω πάλιν σ' εύκολύνω,
Δέν μ' άπήντησες εις τούτο ζήτησόν με εις έκείνο.

Μ. Κ.

Αίνιγμα 337.

Τό όνομά μου είναι κοινόν καθ' ένας τό γνωρίζει
Και πάσα ζωσα ύπαρξις ως ύπαρξίν της με τιμή
Και με άναγνωρίζει.
Έν τούτοις άν έπιθυμής ν' αλλάξης τά ψηφία μου
Πολλές θα όης μεταβολάς σ' ώραιόν όνομά μου
Και πρώτον άν τό πρώτόν μου γενναίως θανατώσης
Και άντ' αυτού έν όμοιον του τρίτου μου καρφώσης
Ευθύς αλλάζω όνομα καθώς και σ η μ α σ ι α
Κι' άπάνω κάτω εύρισκαμαι σέ κάθε μιά οίκία
Και πάλιν φίλε φόνευσαν και δεύτερον και πρώτο
Και τήν μορφήν του τρίτου μου άλλαξε με τρόπο
Κι' ευθύς πηδω έπάνω σου με φέρ' ή καθε χείρ σου
Και παύω πλέον του να ζω όταν φύγ' ή ψυχή σου

Έτρόμαξες; έμπρός λοιπόν ταξείδιον να κάμης
Και διά τούτο ένα έν ως κεφαλή μου βάλης
Τόνους δε και πνεύματα έν τάξει μεταβάλης
Μεταμορφούμαι έν άκαρεί σέ μιά μικρά Νησούλα.
Και κωπηλάται να μ' εύρης με εύμορφη βαρκούλα
Και όταν φθάσης στην άκτήν με χαρωπόν τό βλέμμα
Με τό κουπί σου φόνευσον τά δώ με τελευταία
Κι' αυτός ό κτύπος σου άρκει να με καταβυθίση.
Και μέσα στη γραμματική μετ' άλλων να μ' άφήση
Συ δε μην άπελπίζεσαι γι' αΰτην τήν συμφορά μου
'Ελθέ και κεί να με εύρης κοντά στας άδελφάς μου
Κι' όταν μ' εύρης μη χαιρέσαι όλίγον τι σταμάτα
Κι' ένα ψηφίον προσέθεσον γιά μερικών τά μάτια
Και παρ' από τήν λήγουσαν τον ένον λύτα πρώτε
Και θέσε τον στην κεφαλήν και τότε, δη ώ, τότε!
Πετιέμαι άπ' τήν γραμματικήν βασιλίσσα μεγάλη
Που μιά φορά μ' ελάτρευον οι φίλοι σου οι Γάλλοι.
Σφρος

Γ. Μ. Καμπάνης

Πρόβλημα 338.

Άποθανών τις άφηκε περιουσίαν ποσόν τι δραχμών, διατάσσει δ' έν τή διαθήκη του τό τέταρτον να δοθῆ τή συζύγῳ του, τό έβδομον εις τους πτωχούς και τό ύπολειπθέν ποσόν να αφεθῆ εις τό θεραπευτήριον δ' «Εύαγγελισμός» φέρει δ' έτήσιον εισόδημα τούτο προς 6% 2780. Πόσας δρ. άφηκε;

ΛΥΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΝ ΤΩ 7^ο ΦΥΛΛΩ ΑΙΝΙΓΜΑΤΩΝ

330. Αίνιγμα. Όμηρος—Μηρός—Ερος.

Έλυσαν αυτό έμμέτρως ό κ. Γ. Καρυστινάκης έξ Άνδρου, ό κ. Π. Γεωργόπουλος εκ Λεωνιδίου, ό κ. Β. Πουρναράς εκ Δημητζάνης, ό κ. Ε. Φωτιάδης εκ Κερκύρας, ό κ. Γ. Α. Πολίτης εκ Πειραιώς, ό κ. Α. Μαρόπουλος εκ Πατρών, ό κ. Ν. Μουστάκας εκ Σύρου.

331. Αίνιγμα. Θράκη—Ράκη—Ρακή.

Έλυσαν αυτό ή Δεσποινίς Μ. Κ. έξ Άθηνών, ό κ. Γ. Α. Καρυστινάκης έξ Άνδρου, ό κ. Π. Γεωργόπουλος εκ Λεωνιδίου, ό κ. Β. Α. Πουρναράς εκ Δημητζάνης, ό κ. Ε. Φωτιάδης εκ Κερκύρας, ό κ. Γ. Α. Πολίτης εκ Πειραιώς, ό κ. Α. Μαρόπουλος εκ Πατρών ό κ. Ν. Μουστάκας εκ Σύρου.

332. Πρόβλημα. Έχει γρ. 10,000

Διότι εάν εκ των 10,000 αφαιρέσωμεν τό 1/4, ήτοι 2,500, μένουν 7,500, εκ των όποιων λαμβάνομεν τά 4/15, ήτοι 2,000 και μένουν 5,500. Άρα 2,500+2,000+5,500=10,000.

Έλυσαν αυτό ό κ. Β. Πουρναράς εκ Δημητζάνης, ό κ. Ε. Φωτιάδης εκ Κερκύρας, ό κ. Α. Μαρόπουλος εκ Πατρών, ό κ. Ν. Μουστάκας εκ Σύρου.

Πρώτος λύτης άνεδείχθη ό κ. Β. Α. Πουρναράς εκ Δημητζάνης.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΦΥΣΕΩΣ»

Α. Α. Χελονάν. Δελτάριον έλήφθη, έχει καλώς.—Γ. Χ. Κάτρον. Δυπούμεθα μη δυνάμενοι να παραβώμεν κεκαλονισμένα. Άνεστείλαμεν περαιτέρω άποστολήν φύλλων, μέχρις ότου λάβωμεν συνδρομάς.
'Εγράψαμεν.—Κ. Α. Κάτρον. Άναμένομεν έκκαθάριον, ως σάς έγράψαμεν, ίνα σάς άποστείλωμεν άποδείξεις.—Σ. Α. Κ. Δαρούτ. Έπιστολή έλήφθη. Έχει καλώς. Εύχαριστούμεν.—Δ. Ζ. Δοιούτ. Έπιστολή έλήφθη. Έχει καλώς. Εύχαριστούμεν. Άναμένομεν. Παραγγελία σας εξετελέσθη.—Α. Β. Πόργ-Σατ. Έχει καλώς. Εύγνωμονούμεν δι' εύγενή προθυμίαν σας. Άναμένομεν.—Α. Γ. Μ. Πρέβεζαν. Άπηντήσαμεν και άπεστείλαμεν νέας άποδείξεις.—Σ. Τ. Βόλον. Ζητούμενον φύλλον σάς άπεστείλαμεν. Άναμένομεν συνδρομήν σας.—Β. Α. Βουκουρέστια. Έπιστολή και φιορίνια έλήφθησαν. Εύχαριστούμεν. Γράφομεν. Δ. Σ. Ζάκυνθον. Χρήματα δέν έλάβομεν. Σας έγράψαμεν. Άναμένομεν άπάντησιν.—Δ. Κ. Πόργον. Έχει καλώς.—Ν. Γ. Λαλκίδα. Συνδρομή σας έλήφθη. Σας έγράψαμεν. Εύχαριστούμεν. Έγράψαμεν.—Δ. Δ. Βόλον. Έπιστολή και συνδρομαί έλήφθησαν. Συνδρομηται έγγράψαμεν. Εύχαριστούμεν. Έγράψαμεν.—Άνωμόμ. Ένταθθα. Ουτε ζητούμενον φύλλον δυνάμεθα να σάς στείλωμεν, ουτε λύσεις αίνιγμάτων να καταχωρήσωμεν, επ' όσον άγνωσόμεν όνομά σας.—Α. Σ. Πάτρας. Ζητούμενα φύλλα σάς άπεστείλαμεν.—Γ. Κ. Όθρόσον. Δελτάριον έλήφθη. Παρά φίλου ουδέν εισέτι έλάβομεν. Προσεχώς γράφομεν.—Μ. Ψ. Σμέρρη. Έχει καλώς. Φύλλα θ' άποστέλλονται εις Τεσμόν.—Α. Μ. Πρέβεζαν. Έπιστολή έλήφθη. Ταχυδρομικώς έγράψαμεν.—Χ. Ο. Κάτρον. Έχει καλώς. Σας άπαντώμεν ταχυδρομικώς περί όλων.—Ν. Π. Καλάμας. Συνεστημένη έλήφθη. Εύχαριστούμεν θερμώς.

Έκ του Τυπογραφείου ΑΝΕΣΤΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ